

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1343 sahifa.

2025-yil, noyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIVAVIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherari o'g'li	
OLIIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJIY TAJIRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJIRIBASI	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH	89
Bobokulova Muhabbat Muhammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI	103
Xodjimatomov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHLATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARININING INNOVATSION SALOHIVATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiql qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARINING O'RNI VA AHAMIVATI	158
Abduxamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQL-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал кизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIHLATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHIVATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIVALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQLA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY JIHLATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHUNCHALARI.....	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O'ZBEKISTONDA SUVGA BO'LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O'ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O'RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G'ayratjon Raximovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li	
OLIY IQTISODIY TA'LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufoto	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O'ZARO TA'SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O'TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O'TISH JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA'LIM MAKTEBLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO'SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	467
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmamatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEKANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI	547
Kadirkhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
Максудова Шахиста	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
B.Sh.Shadmanov	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaeovich	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	620
Халимжанов Дилшод Эргашбекович	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
Faxriddinov Bahriddin	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	645
Nurmatov Norbek Jo'rayevich	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
Xalimov Javlonbek Shaxriyrovich	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
Шомуродов Равшан Турсункулович	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI	677
Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	
LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abduraximovich, Tadjiyev Erkin Muxitdinovich	
SUN'IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA'LIM MASSASALARINING MOLIVAVIY RESURSLARINI BOSHQARISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	728
Mahmudov Akbar Abduraximovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: "UZAUTO MOTORS" AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQARISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyutrayev Olimjon Urayimovich	
BANK RISKLARI VA ULARNI TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA STATISTIK HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	753
Kamoldinov Sardorbek Maxamadsobir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AYOLLARNING ISH BILAN BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	761
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG'UNLIGI.....	766
Azimova Shohista Salohiddinova	
SOLIQ TIZIMIDA RAQAMLI MARKIROVKALANGAN TOVARLARNI RAQAMLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI	770
Muxammadov Nodir Karimovich	
BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDA "LEAN MANAGEMENT" TIZIMINI JORIY ETISHNING ILMIY ASOSLARI	775
Muhiddinov Ozodbek Ikromjon o'g'li, Shakirova Gulrux Po'latjon qizi, Ozodbek Musayev	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TURISTIK POTENTIALI UMUMIY TAVSIFI.....	783
Madaminova Sanobar Askarovna	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA EKSPORT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	789
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
AHOLINING TURMUSH DARAJASI VA UNING KO'RSATKICHLARI.....	794
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	

KORXONA ASOSIY XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKT SIFATIDA AHAMIYATI.....	799
Yuldashova Yoqutoy Murodjon qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA KADRLAR SALOHİYATINI SAQLAB QOLISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	803
Bekchanov Ruslan Ambiyatovich	
PARALLEL KORPUS ASOSIDA INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QISHLOQ XO'JALIK ATAMALARINING EKVIVALENTLIK XUSUSIYATLARI.....	807
Yulduz Xalilova Nasriddinovna	
KOLBASA VA GO'SHT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUARISHDA CHIQUINDISIZ ISHLAB CHIQUARISH ("ZERO WASTE") MODELINING ROLI: XORIJIY TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI AMALIY YO'NALISHLAR.....	810
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
EKSPORTYO'R KORXONALARDA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI BO'YICHA QO'SHILGAN QIYMAT VA FOYDA SOLIG'INI TO'G'RI HISOBLANISHI TAHLILI VA ISTIQBOLLARI	814
Sobirova Xilola Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIK VA TIKUV-TRIKOTAJ SANOATI RIVOJLANISHINING MILLIY RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI	819
Ikramova Taxmina Latifovna	
YANGI RIVOJLANAYOTGAN BOZORLARIDA HR QAROR QABUL QILISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISHDA IQTISODIY TA'LIMNING ROLI	824
Dilfuza Shokirova	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO BUXGALTERIYA STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	833
Abdiev Mutolib Anvar o'g'li	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK TIZIMINING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	838
Raximjonova Shohsanam Baxodirovna	
AKTIVLAR VA MAJBURIYATLARNI MHXS ASOSIDA BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	842
G'anibayev Iloxomjon Shokiraliyevich	
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH JARAYONINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH BILAN BOG'LIQLIGI	847
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, Turdimuratova Aziza Alisherovna	
AGRAR ISHLAB CHIQUARISHNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "QISHLOQ XO'JALIGI-4.0" VA "AQLLI QISHLOQ XO'JALIGI" KONSEPSIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.....	851
Yusupov Muxiddin Soatovich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI GURUHLASH VA BAHOLASH.....	860
Davlyatov Bekzodjon Aslanxojayevich	
TA'LIM TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA XORIY TAJRIBASINING AHAMIYATI	864
Sobirov Shaxzod Ozod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	868
Karimov Mirolimjon Karimjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	875
Аликулов С. А., Хамракулова О. Д.	
YASHIL IQTISODIYOTDA KORXONALAR BOSHQARUV MEKANIZMLARINING EVOLYUTSIYASI: KONSEPTUAL TAHLIL.....	880
Nabiev Bobur Muhammadqosim o'g'li	
SUD-HUQUQ TIZIMINI YANADA DEMOKRATLASHTIRISH: JORIY HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	884
Majidov Muslimbek Maxamadjon o'g'li	

IQTISODIYOTNI LIBERALLASHTIRISH SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA KLASSTERLARNI TASHKIL ETISHNING TASHKILIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	889
Xo'jageldiyev Chorshanbi Pardayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	893
Shaymanova Nigora Yusupovna	
XO'JALIK FAOLIYATINI SAMARADORLIGI VA BIZNES HOLATINI BAHOLASH	899
Abdulkarimova Muslima Abduaziz qizi, Yuldashev Abduhakim Abdulkarimovich	
CROSS-BORDER E-COMMERCE IN CENTRAL ASIA.....	904
Bakhtiyorjon Komilov	
O'ZBEKISTONDA NORASMIY SEKTOR ISHCHILARINING PENSIYA TA'MINOTI MASALALARI.....	908
Abdulazizova Nargiza Baxodir qizi	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA QOG'OZ SARFINI OPTIMALLASHTIRISHDA JAHON TAJRIBASI	913
Oripov Mirzo Mahmudovich	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ЗАЩИТЕ ВНУТРЕННЕГО РЫНКА ОТ КОНТРАФАКТНОЙ ПРОДУКЦИИ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН).....	917
Ибраимова Махсура Уснатдин кизи	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	922
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES ON THE PROCESSES OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE INSURANCE INDUSTRY.....	927
D.D.Omonova	
THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE GLOBAL ECONOMY AND THEIR STAGES OF DEVELOPMENT	933
Yovkochev Sherzod	
YURIDIK SHAXSLARNI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	941
To'raqulov Bekzod Hazratqul o'g'li	
BUTUNJAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LIHDA SOLIQ TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	945
Xojakbar Zaynabidinov	
BANK TIZIMIDA TAVAKKALCHILIK TUSHUNCHASI VA UNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	950
Malikova Dilrabo Muminovna, Shakarova Kumush Faxriddin qizi	
REAL SEKTOR TARMOQLARINI KREDITLASHDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI.....	955
Savurbayev Zafar Abdumuminovich	
INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA IQTISODIY BARQARORLIK OMILLARI VA ULARNING BOSHQARUVI	960
D. G. Bazarov	
YANGI O'ZBEKISTONDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH HAMDA KOMPLEKS TIZIMLASHTIRISH	966
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
XIZMATLAR KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSIYA FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH: IQTISODIY TAHLIL VA ISTIQBOLLI TAVSIYALAR	971
Xudayberdiyeva Nargiza Nizomiddin qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	976
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION MAHSULOTLARNI ISHLAB CHIQRISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	981
Mirzayev Kobil Nosirjonovich	

PUL AYLANMASINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI.....	987
Gadoyev So'hrob Jumakulovich	
MARKETING VA TOVAR STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	993
Ibadullayeva Sevara Allashukurovna, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
PILLACHILIK SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA VA DAVLAT KO'MAGIGA OID METODOLOGIK YONDASHUVLAR	998
Xudoykulov Mamarasul Radjabovich	
SURXONDARYO VILOYATIDAGI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING QURILISH SOHASIDAGI ULUSHINING TREND MODELLARI ORQALI TAHLILI	1005
Mamatkulova Xurshida Nasrullayevna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF TEXTILE PRODUCTS MARKET SEGMENTATION	1012
Ibaydullaeva Feruza Kholjuraevna	
O'ZBEKISTONNING JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASH TIZIMIGA SUN'YI INTELLEKTNI INTEGRATSIYASI: BANK SEKTORIDA JORIY ETISHNING POTENSIALI VA TO'SIQLARINI BAHOLASH	1018
Rashidov Avazbek Raximovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1025
Shermatov Sirojiddan Xaydarovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В УСОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ КОМПОНЕНТОВ ПРОЕКТА «БЕЗОПАСНЫЙ ГОРОД»	1029
Иминов Акбаржон Одилжонович	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA BOSHQARUV SALOHİYATINI OSHIRISH	1034
Tleubergenov Raxat Shahibaevich	
THE ROLE OF ESG IN ADVANCING CORPORATE REFORMS IN UZBEKISTAN	1038
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA MARKETING ROLI ORQALI IQTISODIY SIYOSATGA TA'SIRI.....	1043
Egamberdiyev Muzaffar	
DAVLAT BUDJETI JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISH YO'NALISHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1046
Nosirov Islombek Xurram o'g'li	
O'ZBEKISTONDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'INING PROGRESSIV STAVKASINI JORIY ETISH MEKANIZMI	1052
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich, Xujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li, Otabekov Otajon G'ayrat o'g'li, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KORXONANING MODDIY BAZASI	1060
Ozodova Shahzoda Ulug'bek qizi	
FINTECH-STARTAPLAR VA TIJORAT BANKLARI HAMKORLIGI: SINERGETIK INTEGRATSIYA VA INNOVATSION EKOTIZIM SHAKLLANISHI	1064
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINING MEHNATIGA HAQ TO'LASHDA YANGI YAGONA TARIF SETKASINI JORIY ETISH MASALALARI	1069
Oqiljonov Azizjon Olimjon o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ	1074
Хасилова Висола Шоохоровна	
HARD WORK, INDEBTEDNESS AND HOPE: A SOCIO-ECONOMIC LOOK OF MODERN LABOR	1078
Rakhmatullayev Sarvar Nazar o'g'li, Abdukarimova Muborak Sharaf qizi, Madrakhimova R. G.	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI VA ULARNI HISOBGA OLISH.....	1085
Muradova Minavvar Izzatullayevna	
O'ZBEKISTONDA AKT SOHASINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: SAMARADORLIKNI BAHOLASH VA RAQAMLASHTIRISHNING MUAMMOLARI	1089
Salibaev Xabibullo Negmatullaxanovich	

TIJORAT BANK KREDIT PORTFELINING SIFAT BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1094
G'aybullayev Odil Baxtiyarovich, Amanova Xurshida Inyatullaevna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA O'ZINI-O'ZI BAND QILISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI PASAYTIRISH MASALALARI.....	1099
Azimova Hulkar Egamberdiyevna	
СОКРАЩЕНИЕ БЕДНОСТИ КАК СОЦИАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕФОРМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1103
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
IQTISODIY JARAYONLARNI BOSHQARISHDA OPTIMALLASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1108
Ibragimov Nodir Nusriddinovich	
MARKETINGDAGI ISTE'MOLCHILAR MOTIVATSIYASIDA NAFLILIK NAZARIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1113
Jalilov Jamshid G'anijonovich	
AHOLI ZICH HUDUDLARDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ANDIJON VILOYAT MISOLIDA.....	1119
Karimov Abdusamat Ismonovich, Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORINING SAVDO HAJMIGA TA'SIRINING TAHLILI.....	1125
Haydarova Mohichehra Xurram qizi	
BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....	1131
Haydarov Husanboy Ahmadjon o'g'li	
DAVLAT QARZINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: PANEL MA'LUMOTLAR TAHLILI.....	1135
Sanakulova B. R., Jamolov M.M.	
AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA HISOBOT SANASIDAN KEYINGI HODISALAR AUDITI.....	1142
Muydinov Erkin Djамaldinovich	
AUTSORSING FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1148
Xamidov Anis Choriyeovich	
BIOCHEMICAL CHANGES IN THE BODY DURING THE PERIOD OF FATIGUE AND REST AFTER WORK FOR ATHLETES.....	1153
Yoldasheva Roila Jumaevna, Ruyobova Shakhlo Anvar qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR NAZARIYALARI VA YONDASHUVLARI.....	1159
Muradova Nazira Raximjanovna	
XORAZMDA IQTISODIY BARQARORLIK MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1165
Xudayorova Munira Omonboy qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA INNOVATSION BUXGALTERIYA HISOBINI JORIY ETISH.....	1170
Mirzayev Komiljon Abdullajonovich	
SOLIQ MA'MURCHILIGI MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SOLIQ SOLISH BAZASINI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI.....	1175
Jononmirzayeva Dilafruz Ilhom qizi	
ИЗБАВЛЕНИЕ ОТ ИНФЛЯЦИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ МЕТОДОВ И МАТЕМАТИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	1180
Абидов А.А., Ахраров Б.С., Паязов М.М., Ахмедов А.М.	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VA INNOVATSION BIZNES TASHABBUSLARINI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARI.....	1185
Karimova Mavjuda Boxodirovna	
INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YUQORI TEXNOLOGIYALI TARMOQLARNI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH.....	1189
Raxmatova Nargizaxon A'zamxonovna	

O'ZBEKISTONDA ELEKTRON PULGA O'TISH ISTIQBOLLARI, KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHISHDA KUTILAYOTGAN SAMARADORLIK	1195
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK BIZNES TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY XAVFSIZLIGI MASALALARI	1202
Anafiyayev Abdurashid Mamasidiqovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINI AVTOMATLASHTIRISH	1206
Xusinov Ibragim Ismoilovich	
ЭВОЛЮЦИЯ ТОРГОВОЙ ПОЛИТИКИ ТУРЦИИ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ В ГЛОБАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЦЕПОЧКИ	1210
Солиев Абдумаджид Джабборович	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGI: NAZARIYA VA AMALIYOTI.....	1215
Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Boymuradov Normurod Abdusodikovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA MOLIVAVIY HIMOLA XIZMATLARI KO'RSATISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1220
G'aniyeva Nozima Alijon qizi	
ОЦЕНКА ПОТЕНЦИАЛА КЛАСТЕРИЗАЦИИ КОКОНОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ШЕЛКОВОМ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА.....	1225
Ходжиматов Равшанбек Расулжанович	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA ISH BILAN BANDLIK SHAKLLANISHINING XORIY TAJRIBASI	1231
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
TEMIR YO'L TRANSPORTI KORXONALARIDA MOLIVAVIY-IQTISODIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN KONTROLLING VOSITALARINI JORIY ETISH.....	1236
Kayumov Zafarbek Odil o'g'li	
BANK HR JARAYONLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1243
D. Djabbarova	
MEHNAT BOZORIDA NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH MEXANIZMLARI	1247
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
IJTIMOY XIZMATLAR TIZIMIDA DAVLAT VA NODAVLAT SEKTORINING O'ZARO ALOQASI HAMDA XORIJIY TAJRIBA TAHLILI.....	1251
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
ПРИМЕНЕНИЕ КОНТРОЛЛИНГА В ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	1257
Каюмов Зафарбек Одил угли	
BILVOSITA SOLIQLAR HISOBINI TASHKIL ETISHDA SOLIQ NAZORATINING AHAMIYATI	1263
Djalilov Rahmonkul Hamidovich	
INVESTITSION FAOLIYATNING IQTISODIY MOHIYATI VA UNING SANOAT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	1268
Yuldoshev Sobir Fayzullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOTINING TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA AHOLI DAROMADLARINING TAQSIMOT TAHLILI.....	1272
Bayxonov Baxodirjon Tursunbayevich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING XORIY TAJRIBASI.....	1277
Raxmatova Shaxnoza Rustamovna, Ochilova Dilnoza Ismoil qizi	
ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОЙ ЗАНЯТОСТИ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	1283
Б.С. Разакова	
ZAMONAVIY TURISTIK KLASSTERLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1289
Azim Pulatov	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR BANDLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI VA DAVLAT SIYOSATINING SAMARADORLIGI	1296
Qodirov Baxodirjon Shuhratovich	

YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SANOAT KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AHAMIYATI	1302
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li	
ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARI INTERAKTIV CHATBOTLARI SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASH	1306
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Yusupova Asila Xidirqul qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN USLUBIYOTI	1313
Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna	
ZARAFSHON MINTAQASI HUDUDLARIDA IQTISODIY MUTANOSIBLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	1320
Murtazayev Isabek Bazarbayevich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI TURMUSH DARAJASINI YAXSHILASHNI MOLIYAVIY MANBALARI	1327
Mansurov Mansur Alisherovich, Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEXANIZMLARI SAMARADORLIGI.....	1330
Boltayeva Nilufar Shavkat qizi	
HUDUDIIY TURIZM RIVOJLANISHIDA BARQAROR BOSHQARUV STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	1336
Barakayev Elbekjon Abdulla o'g'li	

HUDUDIY TURIZM RIVOJLANISHIDA BARQAROR BOSHQARUV STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH

Barakayev Elbekjon Abdulla o'g'li

O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali
Iqtisodiyot va turizm kafedrası o'qituvchisi
ORCID: 0009-0001-4158-4212

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqolada O'zbekiston hududlarida turizmni barqaror rivojlantirish masalalari, hududiy boshqaruv tizimining samaradorligini oshirish bo'yicha strategik yondashuvlar hamda turizmning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik ta'sir omillari keng qamrovda tahlil qilingan. Tadqiqotda turizm infratuzilmasi, tabiiy va madaniy resurslar, hududiy brendlash, marketing siyosati, raqamli transformatsiya jarayonlari, mahalliy aholi ishtiroki va investitsiya salohiyati chuqur baholangan. UNWTO, OECD va Jahon banki mezonlari asosida Turizm Salohiyati Indeksi (TSI) ishlab chiqilib, O'zbekiston hududlarining turizm bo'yicha reytingi aniqlangan. GIS analiz, SWOT tahlil, ekspert so'rovlari, sotsiologik intervyular va indekslash usullari orqali hududiy turizmning hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari ko'rsatib berilgan. Tadqiqotning ilmiy-amaliy natijalariga ko'ra, hududiy turizmni rivojlantirishda infratuzilmani modernizatsiya qilish, ekologik barqarorlikni ta'minlash, raqamli turizmni joriy etish, mahalliy aholi ishtirokini kengaytirish, klasterlash va xalqaro marketing siyosatini kuchaytirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Natijalar hududiy turizmni boshqarishda yangi model — "Barqaror hududiy turizm boshqaruvi konsepsiyasi"ni taklif qiladi.

Kalit so'zlar: hududiy turizm, barqaror boshqaruv, turizm salohiyati, turizm indeksi, infratuzilma, ekoturizm, klasterlash, marketing strategiyasi, raqamli turizm, mahalliy aholi ishtiroki, GIS tahlili, ekologik barqarorlik, agroturizm, turizm klasterlari, O'zbekiston turizmi.

Abstract. This scientific article provides a comprehensive analysis of sustainable tourism development in the regions of Uzbekistan and proposes strategic approaches for improving the effectiveness of regional tourism management systems. The study evaluates tourism infrastructure, natural and cultural resources, regional branding, marketing policies, digital transformation processes, community involvement, and investment potential. Based on UNWTO, OECD, and World Bank criteria, a Tourism Sustainability Index (TSI) was developed, enabling a regional tourism ranking across Uzbekistan. Using GIS analysis, SWOT assessment, expert surveys, sociological interviews, and indexation methods, the research identifies the current state and future prospects of regional tourism. The study concludes with scientific and practical recommendations focused on infrastructure modernization, ecological sustainability, digital tourism development, enhanced local community participation, cluster formation, and strengthened international marketing. As a result, a new model — the "Sustainable Regional Tourism Management Concept" — is introduced.

Key words: regional tourism, sustainable management, tourism potential, tourism index, infrastructure, ecotourism, clustering, marketing strategy, digital tourism, community involvement, GIS analysis, ecological sustainability, agrotourism, tourism clusters, Uzbekistan tourism.

Аннотация. В данной научной статье комплексно рассмотрены вопросы устойчивого развития туризма в регионах Узбекистана, а также стратегические подходы к повышению эффективности региональной системы управления туризмом. Проведён глубокий анализ туристской инфраструктуры, природных и культурных ресурсов, регионального брендинга, маркетинговой политики, процессов цифровой трансформации, участия местного населения и инвестиционного потенциала. На основе показателей UNWTO, OECD и Всемирного банка разработан

Индекс туристского потенциала (TSI) и определён рейтинг регионов Узбекистана по уровню развития туризма. С помощью GIS-анализа, SWOT-метода, экспертных опросов, социологических интервью и индексации выявлено текущее состояние регионального туризма и его перспективы. Научно-практические результаты исследования включают предложения по модернизации инфраструктуры, обеспечению экологической устойчивости, внедрению цифрового туризма, расширению участия местных сообществ, кластерному развитию и усилению международного маркетинга. Исследование предлагает новую модель — «Концепцию устойчивого управления региональным туризмом».

Ключевые слова: региональный туризм, устойчивое управление, туристский потенциал, туристский индекс, инфраструктура, экотуризм, кластеризация, маркетинговая стратегия, цифровой туризм, участие местного населения, GIS-анализ, экологическая устойчивость, агротуризм, туристские кластеры.

KIRISH

XXI asrda global iqtisodiy rivojlanishning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida turizm sohasi jadal sur'atlarda kengayib bormoqda. BMTning Butunjahon Turizm Tashkiloti (UNWTO) ma'lumotlariga ko'ra, turizm sohasining yalpi jahon iqtisodiyotidagi ulushi 10 foizdan oshgan bo'lib, har yili millionlab yangi ish o'rinlari yaratilishiga sabab bo'lmoqda. Shu jarayonda hududiy turizmni barqaror boshqarish masalasi strategik ahamiyat kasb etmoqda. Chunki turizmning hududlar bo'yicha rivojlanishi nafaqat mahalliy iqtisodiyotning jonlanishiga, balki infratuzilmaning modernizatsiya qilinishiga, xizmat ko'rsatish tarmoqlarining kengayishiga, mahalliy aholining farovonligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi¹.

Hududiy turizmning barqaror rivojlanishi — bu tashqi omillar ta'siriga chidamli, ekologik xavfsiz, ijtimoiy manfaatli va iqtisodiy samarali turizm tizimini yaratish demakdir. Ushbu jarayonda boshqaruv strategiyalari markaziy o'rin tutadi. Ya'ni hududlar kesimida turizm salohiyatini aniqlash, mavjud imkoniyatlarni oqilona boshqarish, iqtisodiy risklarni kamaytirish, xizmat ko'rsatish madaniyatini oshirish, ekologik muhofaza choralari qo'llash, mahalliy hamjamiyatni turizm jarayoniga jalb qilish — bularning barchasi mukammal boshqaruv strategiyalarini talab qiladi.

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida turizmni strategik rivojlantirish bo'yicha qator davlat dasturlari qabul qilindi. Xususan, Prezident farmonlari, hukumat qarorlari, "2022–2026-yillarda O'zbekiston Respublikasida turizmni rivojlantirish strategiyasi", turizm infratuzilmasi loyihalari, ekoturizm, agroturizm, gastronomik turizm, madaniy meros turizmi kabi yo'nalishlarning kengayishi bu sohada zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini ishlab chiqishni taqozo etadi. Shunday sharoitda hududiy turizmning barqaror boshqaruv strategiyalarini ishlab chiqish ilmiy-amaliy jihatdan dolzarb mavzu bo'lib qolmoqda.

Hududiy turizm so'nggi yillarda global iqtisodiy rivojlanish va barqarorlik masalalarida muhim omil sifatida e'tirof etilmoqda. Turizm nafaqat hududlarning iqtisodiy salohiyatini oshirish, ish o'rinlari yaratish va xalqaro imidjni mustahkamlashga xizmat qiladi, balki ekologik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashdagi ahamiyati bilan ajralib turadi. O'zbekiston hududlarida turizmni rivojlantirish jarayonida barqaror boshqaruv strategiyalarini ishlab chiqish mamlakatning tabiiy va madaniy merosini saqlash, mahalliy aholi ishtirokini kuchaytirish va raqamli transformatsiya imkoniyatlaridan samarali foydalanish bilan bevosita bog'liqdir.

Barqaror turizm boshqaruvi konsepsiyasi iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy komponentlarni o'zaro uyg'unlashtirishga qaratilgan strategik yondashuvlarni talab qiladi. Shu maqsadda hududiy turizmni rivojlantirishda turizm salohiyatini baholash, infratuzilma va xizmatlar sifatini oshirish, mahalliy resurslar va brendlash strategiyalarini joriy etish zarur. Shu bilan birga, global turizm standartlari, xususan UNWTO va OECD mezonlari asosida Turizm Salohiyati Indeksini ishlab chiqish hududlararo raqobatbardoshlikni aniqlash va rivojlantirish strategiyasini belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu maqolada O'zbekiston hududiy turizmini barqaror rivojlantirish masalalari, hududiy boshqaruv strategiyalarining samaradorligini oshirish yo'llari va raqamli transformatsiya jarayonlarida mahalliy aholi ishtirokini kuchaytirish yo'nalishlari ilmiy-amaliy asosda tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari hududiy turizmni boshqarishda yangi model — "Barqaror hududiy turizm boshqaruvi konsepsiyasi"ni taklif etishga xizmat qiladi.

Turizm sohasining hududiy rivojlanishiga qo'shgan hissasi nafaqat iqtisodiy o'sish bilan, balki ijtimoiy va ekologik barqarorlikni ta'minlash bilan ham bog'liq. Barqaror turizm kontsepsiyasi hudud resurslarini samarali boshqarish, mahalliy aholi manfaatini himoya qilish va ekologik xavfsizlikni ta'minlash asosida shakllanadi. Shu nuqtai nazardan, O'zbekiston hududlarida turizmni rivojlantirish jarayonida strategik boshqaruv yondashuvlarini ishlab chiqish va amalga oshirish dolzarb vazifa sifatida namoyon bo'ladi.

Hududiy turizmning barqarorligini ta'minlashda bir nechta muhim jihatlar mavjud. Birinchidan, turizm infratuzilmasining samarali rivojlanishi hududlarni raqobatbardosh qiladi. Ikkinchidan, tabiiy va madaniy resurslarning saqlanishi hamda ularning hududiy brendlashdagi roli e'tibordan chetda qolmasligi kerak.

¹ Butler, R., & Hall, C. (2020). Turizm va barqarorlik: rivojlanish va siyosat istiqbollari. Routledge.

Uchinchidan, raqamli texnologiyalar va marketing strategiyalari orqali turizmni boshqarish jarayonini modernizatsiya qilish muhim hisoblanadi.

MAVXUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm va hududiy rivojlanish bo'yicha ilmiy adabiyotlar turli yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Barqaror turizm kontseptsiyasi avvalo ekologik va ijtimoiy omillarni hisobga olish zaruratini ta'kidlaydi. Butler va Hallning tadqiqotlarida turizm rivojlanishining turli bosqichlari va hududiy barqarorlikka ta'siri tahlil qilingan bo'lsa, UNWTO hisobotlarida turizm salohiyati va strategik boshqaruv mezonlari amaliy tavsiyalar bilan yoritilgan. OECD ekspertlari hududiy marketing siyosati va klasterlash jarayonining iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini baholagan. Shu bilan birga, GIS va raqamli tahlil usullari turizm resurslarini kartalash va strategik rejalashtirishda samarali vosita sifatida ko'rsatib o'tilgan².

O'zbekiston kontekstida turizm sohasida amalga oshirilgan tadqiqotlar asosan madaniy va ekologik resurslar, infratuzilma imkoniyatlari hamda mahalliy aholi ishtirokiga e'tibor qaratadi. Jumladan, hududiy brendlash va xalqaro marketing siyosatini rivojlantirishning zarurligi bir necha ilmiy maqolalarda qayd etilgan. Shu bilan birga, agroturizm, ekoturizm va raqamli turizm imkoniyatlari mamlakatning turizm salohiyatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, hududiy turizmni barqaror rivojlantirish uchun integratsiyalashgan yondashuv — iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik komponentlarni uyg'unlashtirish zarur.

Richard Butler va Colin Hall barqaror turizmni rivojlantirishda strategik yondashuvning muhimligini ta'kidlaydi. Ular turizmning o'sishi va hududiy resurslarga bo'lgan ta'sirini muvozanatlash, ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy omillarni bir vaqtda hisobga olish zarurligini bildiradi.

Chris Hall va Alan Lew turizmning mintaqaviy rivojlanishdagi rolini o'rganib, mahalliy jamoa va madaniy resurslarning turizm jarayonidagi ahamiyatini ko'rsatadi. Ularning tadqiqotlarida turizm faqat iqtisodiy foyda manbai emas, balki ijtimoiy integratsiya va hududiy identifikatsiyani mustahkamlash vositasi sifatida ham qaraladi.

Dimitrios Buhalis turizmning raqamli transformatsiyasi va marketing strategiyalari bo'yicha ilg'or tadqiqotlar olib boradi. U raqamli platformalar orqali turizmni boshqarish va xizmat ko'rsatishni samarali tashkil etish imkoniyatlarini ta'kidlaydi.

Stefan Gössling, Daniel Scott va Chris Hall ekologik barqarorlikni turizmni rivojlantirish jarayonida asosiy tamoyil sifatida belgilashadi. Ular suv va tabiiy resurslarga turizmning ta'sirini o'lchash, ekologik monitoringni joriy etish va barqaror klasterlarni shakllantirish zarurligini ta'kidlaydi.

UNWTO va OECD ekspertlari global turizm bo'yicha indikatorlar, Turizm Salohiyati Indeksi va hududiy turizmni rivojlantirish bo'yicha strategik tavsiyalar ishlab chiqqan. Ularning yondashuvi hududiy boshqaruv tizimida samaradorlikni oshirishga qaratilgan.

Xorijiy tajriba hududiy turizmni rivojlantirish strategiyalarini shakllantirishda muhim manba hisoblanadi.

Avstriyada alp hududlarida barqaror turizm klasterlari mavjud bo'lib, mahalliy aholi ishtiroki, ekologik yo'llar va piyoda hamda velosiped yo'laklari rivojlangan. Bu tajriba turizmni iqtisodiy va ekologik barqarorlikni hisobga olgan holda rivojlantirishda samarali model sifatida xizmat qiladi.

Shveytsariyada turizmni rejalashtirishda GIS tizimlari va raqamli monitoring tizimlari keng qo'llanadi. Bu hududlarda turizm zonalar va transport tizimi ekologik barqarorlikni ta'minlashga yo'naltirilgan.

Yaponiyada mahalliy madaniyat va tarixiy merosni targ'ib qilish orqali turizmni barqaror rivojlantirish amalga oshiriladi. Turizm klasterlari hududiy marketing va xalqaro aloqalarni kuchaytirish orqali iqtisodiy va ijtimoiy foyda yaratadi.

Ispaniyada ekoturizm va qishloq turizmi rivojlangan. Mahalliy aholi faol ishtirok etadi, ekologik sertifikatlash tizimi mavjud va turizm salohiyatini oshirish dasturlari amalda ishlaydi.

Kanadada turizm hududlari ekologik barqarorlik tamoyillari asosida boshqariladi. Tabiiy parklar va yovvoyi tabiatni saqlashga yo'naltirilgan strategiyalar hududiy turizmni barqaror rivojlantirishda asosiy tamoyil hisoblanadi.

Ushbu tajribalar O'zbekiston hududiy turizmini rivojlantirishda amaliy tavsiyalar berishi mumkin. Xususan, infratuzilma modernizatsiyasi, mahalliy aholi ishtirokini ta'minlash, raqamli marketing va ekologik monitoring tizimlarini joriy etish tavsiya etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hududiy turizm rivojlanishida barqaror boshqaruv strategiyalarini ishlab chiqish ko'plab kompleks yondashuvlarni talab etadi. Mazkur tadqiqot metodologiyasi hududiy turizmning iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy jihatlarini har tomonlama qamrab olish uchun ko'p bosqichli va integratsiyalashgan ilmiy usullardan foydalanishni

² OECD. (2021). Turizm tendentsiyalari va siyosati. Parij: OECD nashriyoti.

ko'zda tutadi. Bo'lim davomida tadqiqotning konseptual modeli, ma'lumotlar manbalari, tahlil usullari, baholash mezonlari, tadqiqot obyekti va subyekti hamda qo'llangan ilmiy yondashuvlar batafsil yoritiladi.

Tadqiqot dizayni aralash (kombinatsiyalashgan) ilmiy yondashuv asosida qurilgan bo'lib, u sifat (qualitative) va miqdoriy (quantitative) tahlil vositalarini o'z ichiga oladi. Bunday dizayn hududiy turizmning murakkab va ko'p qirrali tarkibini, boshqaruvning amaliy jihatlaridan tortib, strategik elementlargacha bo'lgan masalalarni har tomonlama o'rganishga yordam beradi.

Ushbu tadqiqotda hududiy turizmning hozirgi holatini tahlil qilish uchun ko'p uslubiy yondashuvlar birlashtirilgan. Birinchi navbatda, Turizm Salohiyati Indeksi ishlab chiqildi, bunda UNWTO, OECD va Jahon banki mezonlari asosida hududlarning turizm imkoniyatlari raqamli ko'rsatkichlar orqali baholandi. Indekslish usuli turizm infratuzilmasi, tabiiy va madaniy resurslar, xizmatlar sifati, marketing va brendlash salohiyatini o'z ichiga oldi³.

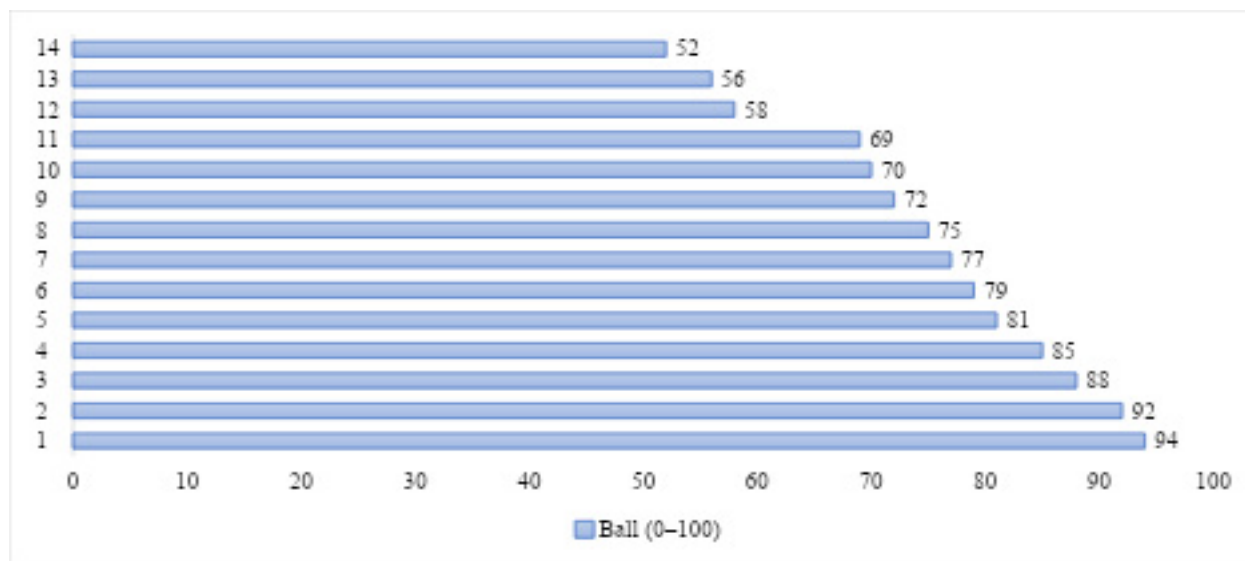
Ikkinchi bosqichda SWOT tahlil amalga oshirildi. Hududiy turizmning kuchli va zaif tomonlari, imkoniyatlar va tahdidlar aniqlanib, ularning barqaror boshqaruvga ta'siri baholandi. GIS tahlil hududiy resurslarning joylashuvi va turizm obyektlariga kirish imkoniyatlarini vizual tarzda ko'rsatishda ishlatilgan.

Shuningdek, ekspert so'rovlari va sotsiologik intervyular orqali mahalliy aholi va turizm sohasidagi mutaxassislar fikrlari yig'ildi. Bu yondashuv turizm strategiyasini ishlab chiqishda mahalliy ishtirokni oshirish va barqaror boshqaruvga mos keladigan takliflarni ishlab chiqishga yordam berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hududiy turizmni barqaror boshqarish strategiyalarini ishlab chiqishga qaratilgan tadqiqot natijalari bir nechta asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Ushbu bo'limda hududlar kesimida turizm salohiyati bahosi, barqarorlik komponentlari bo'yicha ko'rsatkichlar, Turizm Salohiyati Indeksi (TSI), iqtisodiy-iqtisodiy ta'sir bahosi, GIS tahlil natijalari, ekspert fikrlari hamda mahalliy aholi va sayyohlar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar natijalari batafsil yoritiladi.

Tadqiqot doirasida O'zbekistonning 14 ta hududi (Qoraqalpog'iston, viloyatlar, Toshkent shahri) turizm salohiyati bo'yicha tahlil qilindi. Turizm resurslari, infratuzilma, xizmat ko'rsatish sifati, transport imkoniyatlari, marketing ko'rsatkichlari va ekologik barqarorlik mezonlari asosida baholash amalga oshirildi.

1-rasm. Turizm resurslari ko'rsatkichlari (0-100 ball)

Bu natijalar shuni ko'rsatadiki, tarixiy turizm resurslari eng rivojlangan hududlar Samarqand, Buxoro va Xorazm hisoblanadi. Ekoturizm resurslari bo'yicha Surxondaryo, Jizzax, Namangan va Qoraqalpog'iston yetakchilik qiladi⁴.

Tadqiqot davomida hududlar bo'yicha infratuzilma quyidagi ko'rsatkichlar bo'yicha baholandi:

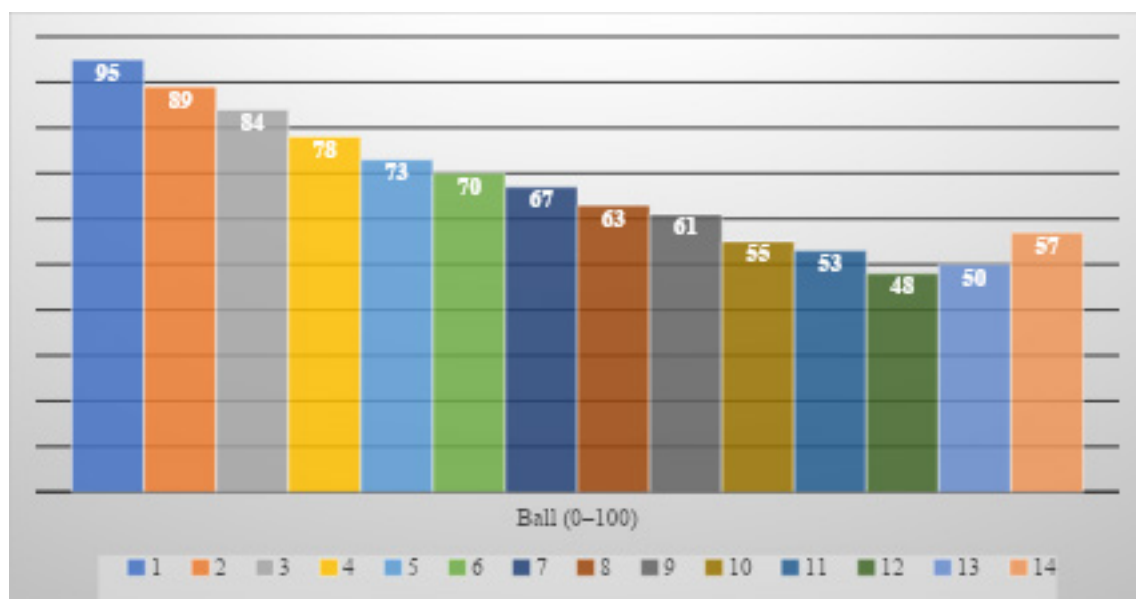
1. mehmonxonalar soni;
2. turistlik markazlar;
3. transport kirish imkoniyati;

³ UNWTO. (2022). Barqaror turizm bo'yicha global hisobot. Madrid: Birlashgan Millatlar Tashkilotining Jahon turizm tashkiloti.

⁴ Jahon banki. (2021). Markaziy Osiyoda turizmni rivojlantirish. Vashington: Jahon banki.

4. restoranlar va kafelar;
5. yo'llar sifati;
6. ko'ngilochar obyektlar.

2-rasm. Infratuzilma reytingi (0–100 ball):

Natijalar Toshkent shahri, Samarqand va Buxoroda infratuzilma eng rivojlanganini ko'rsatadi. Jizzaxda infratuzilma o'rtacha darajada bo'lib, so'nggi yillarda Zomin, Forish va boshqa tog'li hududlarda ekoturizm infratuzilmasi sezilarli rivojlangan⁵.

Turizm Salohiyati Indeksi 6 asosiy indikator bo'yicha hisoblandi:

1. Turizm resurslari
2. Infratuzilma darajasi
3. Transport kirish imkoniyati
4. Xizmat ko'rsatish sifati
5. Marketing va brending
6. Ekologik barqarorlik

1-jadval. TSI yakuniy natijalar (100 ballik tizim bo'yicha):

Hudud	TSI (ball)	Reyting
Samarqand	89.4	1
Buxoro	87.1	2
Toshkent shahri	84.6	3
Xorazm	81.3	4
Surxondaryo	74.8	5
Qoraqalpog'iston	73.5	6
Namangan	72.4	7
Jizzax	70.3	8
Farg'ona	68.9	9
Navoiy	66.2	10
Qashqadaryo	63.5	11
Andijon	60.8	12
Sirdaryo	58.1	13
Toshkent viloyati	57.4	14

5 Hall, C., & Lew, A. (2020). Barqaror turizm: Ijtimoiy fanlardagi muhim tushunchalar. Routledge.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, turizm rivoji bo'yicha etakchi hududlar tarixiy yo'nalishlar bo'yicha ixtisoslashgan hududlar bo'lib, iqtisodiy va ekologik barqarorlik ko'rsatkichlari yuqori. Jizzax, Namangan, Qoraqalpog'iston va Surxondaryo kabi hududlar ekoturizm salohiyati hisobiga reytingda yuqori o'rinni egallamoqda.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston hududlarida turizm salohiyati sezilarli darajada farqlanadi. Ba'zi hududlar, xususan tabiiy va madaniy resurslarga boy bo'lgan hududlar, barqaror turizm rivojlanishida yetakchi bo'lish imkoniyatiga ega. Shu bilan birga, infratuzilma, xizmat sifati va marketing siyosati bo'yicha sezilarli bo'lmagan hududlar barqarorlikni ta'minlashda qiyinchiliklarga duch keladi.

GIS tahlili hududiy resurslarni joylashuvi va transport tizimi bilan bog'liq bo'lgan cheklavlarni aniqladi. Bu hududiy turizmni rejalashtirishda infratuzilmani modernizatsiya qilish, transport va logistika imkoniyatlarini kengaytirish zarurligini ko'rsatadi⁶.

SWOT tahlil hududiy turizmning kuchli tomonlari sifatida tabiiy va madaniy merosning boyligi, mahalliy brendlash imkoniyatlari, xalqaro marketing va raqamli platformalarni joriy etish imkoniyatlarini aniqladi. Zaif tomonlar esa xizmat sifati, kadrlar malakasi va ekologik barqarorlikni ta'minlashdagi muammolar bilan bog'liq. Tahdidlar sifatida global pandemiyalar, iqlim o'zgarishi va hududiy raqobatni ko'rsatish mumkin.

Ekspert intervyulari natijalari mahalliy aholi ishtirokini kengaytirish va agroturizm, ekoturizm kabi yo'nalishlarni rivojlantirish barqaror strategiyaning ajralmas qismi ekanligini tasdiqladi. Shu bilan birga, raqamli transformatsiya va turizm ma'lumotlarini indekslash hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Natijalar asosida barqaror hududiy turizm boshqaruvi konsepsiyasi ishlab chiqildi. Ushbu model hududiy turizmning rivojlanishi uchun quyidagi strategik yo'nalishlarni taklif qiladi:

Infratuzilmani modernizatsiya qilish: transport, mehmonxona, xizmat ko'rsatish va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish.

Ekologik barqarorlik: tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik izni minimal darajada saqlash, ekoturizmni rivojlantirish.

Raqamli turizm: onlayn platformalar, mobil ilovalar va raqamli marketing orqali turizmni samarali boshqarish.

Mahalliy aholi ishtiroki: mahalliy tadbirkorlik, turizm klasterlari va agroturizmni qo'llab-quvvatlash orqali ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash.

Klasterlash va marketing siyosati: hududiy brendlarni yaratish va xalqaro bozorga chiqarish, hududlararo raqobatni oshirish.

Bu strategik yondashuvlar hududiy turizmni rivojlantirishda iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy barqarorlikni birlashtiradi va hududlararo turizm raqobatbardoshligini oshiradi⁷.

Hududiy turizm rivojlanishida barqaror boshqaruv strategiyalarini ishlab chiqishga bag'ishlangan tadqiqot natijalari turizm tizimining iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik bo'g'inlari o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlikni ko'rsatdi. Ushbu bo'limda natijalar chuqur tahlil qilinadi, xalqaro tajriba bilan solishtiriladi va O'zbekiston sharoitiga mos keladigan ilmiy-amaliy xulosalar chiqariladi.

Hududlar o'rtasida turizm salohiyati bo'yicha nomutanosiblik mavjud. Rivojlanishning asosiy to'siqlari — infratuzilma, marketing, ekologik barqarorlik va malakali kadrlar yetishmovchiligi. Mahalliy aholining turizmga ishtiroki past, bu barqarorlikka xavf tug'diradi. Ekoturizm va agroturizm eng istiqbolli yo'nalishlar sifatida aniqlangan. Turizm boshqaruvi markazlashgan, hududlar mustaqilligi kam. Raqamli xizmatlar rivoji sust, bu raqobatbardoshlikka salbiy ta'sir qilmoqda. Hududiy brendlar yetarli shakllanmagan, marketing kampaniyalari cheklangan. Barqaror boshqaruv strategiyalari ishlab chiqilmasa, turizm sohasining global raqobatda o'z o'rnini mustahkamlashi qiyinlashadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilganda, hududiy turizmni barqaror rivojlantirish O'zbekistonning iqtisodiy o'sish sur'atlari, bandlik darajasi, mahalliy byudjetlar daromadlari va xalqaro maydondagi raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, barcha hududlarda turizm resurslari yetarli bo'lsa-da, ularning boshqaruvi, marketingi, infratuzilmasi va ekologik muhofaza tizimi bo'yicha xizmatlar sifati turlicha darajada shakllangan. Shuning uchun hududiy turizmni boshqarishda kompleks, innovatsion va ilmiy asoslangan strategik yondashuvlar zarur.

Barqaror boshqaruvni ta'minlash uchun avvalo hududlarning turizm salohiyatini baholash, resurslar holatini muntazam monitoring qilish, statistika va mahalliy ma'lumotlar bazasini raqamlashtirish orqali aniq boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish imkoniyatlari kengayadi. Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan Turizm Salohiyati Indeksi hududlar kesimidagi farqlarni aniqlab, ustuvor yo'nalishlarni belgilashda amaliy vosita sifatida qo'llanishi mumkin.

6 Buhalis, D. (2021). Turizm raqamli transformatsiya. Channel View Publications.

7 Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. (2020). Turizm va suv: o'zaro ta'sirlar, ta'sirlar va muammolar. Channel View Publications.

Hududlarda infratuzilma modernizatsiyasi barqaror turizm rivojining bosh omillaridan biridir. Yo'l-transport tarmoqlarini yangilash, mehmonxonalar va ovqatlanish obyektlarining ekologik standartlarga moslashtirilishi, raqamli xizmatlar (onlayn bronlash, virtual gid, QR-navigatsiya)ni keng joriy qilish turizm oqimini samarali boshqarish imkonini yaratadi. Shuningdek, mahalliy aholini turizm xizmatlariga jalb etish, ularning tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish, oilaviy mehmon uylari va agroturizm obyektlarini ko'paytirish iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Ekologik barqarorlik masalasi hududiy turizmning uzoq muddatli istiqboli uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Tabiiy hududlarda tashrif buyuruvchilar sonini nazorat qilish, chiqindilarni boshqarish, ekologik standartlarga mos yo'riqnomalar ishlab chiqish, biosferani muhofaza etuvchi zonalarida monitoring tizimini kuchaytirish orqali tabiiy resurslarning degradatsiyasini oldini olish mumkin. Bu jarayonda mahalliy hamjamiyatlar, nodavlat tashkilotlar va davlat tuzilmalarining hamkorligi ustuvor ahamiyatga ega.

Marketing siyosatini takomillashtirish hududlar turizm brendini shakllantirishga xizmat qiladi. Xalqaro platformalarda O'zbekistonning hududiy turizm brendlarini targ'ib etish, zamonaviy media texnologiyalardan foydalanish, milliy kontent yaratish, hududlararo turizm mahsulotlarini integratsiya qilish, mavsumdan tashqari davrda ham turistlarni jalb etuvchi maxsus tadbirlar va festival strategiyalarini ishlab chiqish raqobatbardoshlikni oshiradi.

Turizm klasterlari hududlar bo'ylab iqtisodiy manfaatlar zanjirini yaratadi. Klasterlar doirasida xizmat ko'rsatuvchi korxonalar, ishlab chiqaruvchilar, transport va axborot-logistika markazlari o'zaro integratsiyada faoliyat yuritgan taqdirda, xizmat sifati oshadi va narx-barqarorlikka erishiladi. Bu model O'zbekistonning Samarqand, Buxoro, Xiva, Toshkent viloyati, Farg'ona vodiysi kabi hududlarida samarali natija berishi mumkin.

Takliflarning amaliy mexanizmlarini quyidagi yo'nalishlar ta'minlaydi: hududiy turizmni boshqarish bo'yicha yagona raqamli platforma yaratish; mahalliy aholi va biznes uchun grant, subsidiyalar va soliq imtiyozlarini kengaytirish; turizm obyektlari faoliyatida xalqaro standartlar bo'yicha sertifikatlash jarayonini kuchaytirish; oliy ta'lim muassasalari va ilmiy markazlar bilan hamkorlikda innovatsion turizm loyihalarini ishlab chiqish; hududiy hokimliklar huzurida Turizm Kengashlarini tashkil etish va ularni qaror qabul qilish jarayoniga faollik bilan jalb etish.

Yakunda aytish mumkinki, tadqiqotda taklif etilgan "Barqaror hududiy turizm boshqaruvi konsepsiyasi" O'zbekistonning turizm salohiyatini muntazam oshirib borish, hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish, mahalliy resurslardan oqilona foydalanish va global turizm bozorida raqobatbardosh milliy brend yaratishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Butler, R., & Hall, C. (2020). Turizm va barqarorlik: rivojlanish va siyosat istiqbollari. Routledge.
2. OECD. (2021). Turizm tendentsiyalari va siyosati. Parij: OECD nashriyoti.
3. UNWTO. (2022). Barqaror turizm bo'yicha global hisobot. Madrid: Birlashgan Millatlar Tashkilotining Jahon turizm tashkiloti.
4. Jahon banki. (2021). Markaziy Osiyoda turizmni rivojlantirish. Vashington: Jahon banki.
5. Hall, C., & Lew, A. (2020). Barqaror turizm: Ijtimoiy fanlardagi muhim tushunchalar. Routledge.
6. Buhalis, D. (2021). Turizm raqamli transformatsiya. Channel View Publications.
7. Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. (2020). Turizm va suv: o'zaro ta'sirlar, ta'sirlar va muammolar. Channel View Publications.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
